

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра музичної україністики та народно-інструментального мистецтва

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА**

Освітня програма «Культурологія»

**Рівень вищої освіти – третій
За спеціальністю 034 «Культурологія»
Галузі знань 03 «Гуманітарні науки»
Кваліфікація – Доктор філософії з культурології**

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від “16” січня 2024 р.**

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Педагогічна практика
Викладач (і)	Фабрика-Процька О. Р., доктор мистецтвознавства, професор кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва
Контактний телефон викладача	Фабрика-Процька О. Р. 0500536169
E-mail викладача	olga.fabryka-protska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Цикл практичної підготовки
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Консультації проводяться згідно графіку, у т.ч. шляхом листування через електронну пошту та в індивідуальній формі онлайн

2. Анотація до курсу

Педагогічна практика є основою циклу практичної підготовки освітньої програми підготовки фахівців за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти. Має прикладний характер, покликана сформувати у аспірантів набір необхідних компетентностей, забезпечити формування практичних вмінь та навичок, що необхідні здобувачеві для майбутньої професійної викладацької діяльності в закладах вищої освіти. Педагогічна практика також дає можливість розвинути лідерські та ораторські якості, сформувати розуміння завдань та функцій викладача вищої школи. Проходження практики передбачає вивчення досвіду викладацької діяльності та проведення занять відповідного до індивідуального плану. Проводиться у четвертому семестрі (другий рік) навчання в аспірантурі (3 кредити ECTS).

3. Мета та цілі курсу

Метою педагогічної практики аспірантів є формування системи компетентностей майбутніх науково-педагогічних працівників, здатних здійснювати аналітичне осмислення стану та перспектив розвитку сфери освіти спеціальності 034 Культурологія, створювати та впроваджувати новий зміст освіти та новітні методики навчання.

Основними завданнями педагогічної практики є:

- формування і розуміння теоретичних засад музикознавчих, мистецтвознавчих наук, отриманих під час навчання в аспірантурі;
- набуття досвіду проведення всіх форм організації освітнього процесу і видів навчальних занять в Університеті;
- поглиблення та застосування фахових знань у розв'язанні конкретних педагогічних завдань практики;
- інтеграція науково-дослідної та педагогічної діяльності аспірантів;
- розвиток професійно-педагогічних здібностей на основі досвіду практики.

Додатковими завданнями педагогічної практики аспірантів є:

- отримання уявлень про діяльність кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва на посаді науково-педагогічного працівника у період проходження практики;
- впровадження результатів дисертаційного дослідження в освітній процес;
- формування умінь моніторингових досліджень у галузі освіти;
- розвиток умінь у галузі формальної, неформальної і дуальної освіти;
- стимулювання самовдосконалення майбутніх фахівців;
- розвиток і вдосконалення в аспірантів професійних педагогічних умінь і навичок, набутих ними за час навчання і в період проходження практики;
- підготовка практикантів до виконання функцій викладача закладу вищої освіти, проведення на належному науково-методичному рівні різних форм занять, що сприятиме активізації самостійної пізнавальної діяльності аспірантів;
- вивчення, узагальнення і практичне застосування елементів передового педагогічного досвіду, інноваційних методик викладання.

На основі отриманих знань передбачається:

- *виробити* в аспірантів навички формування і використання набутих теоретичних знань з соціально-політичних, психолого-педагогічних, спеціальних дисциплін і методики їх викладання у навчально-виховному процесі;
- *удосконалити* володіння аспірантами педагогічними методами викладу начального матеріалу, спостереження, аналізу та експериментування, кваліфікованого ведення дискусій;
- грамотно *використовувати* понятійний апарат, термінологію, професійну лексику

4. Результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність до продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності музикознавця-дослідника, музиканта-практика завдяки постійному вдосконаленню та застосуванню системи теоретичних знань, інтегрованих фахових умінь і практичних навичок у сфері музичного мистецтва.

Фахові компетентності

ФК1: здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у Культурології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках в різних галузях гуманітарних наук;

ФК3: здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, наукометричні бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності;

ФК4: здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті, знати та розуміти діяльність профільної кафедри (розподіл функціональних обов'язків розподіл педагогічного навантаження, місце кафедри у системі науково-дослідної роботи інституту та університету);

ФК6: здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності

Результати навчання

ПРН9: застосовувати сучасний інструментарій соціологічних, психологічних, статистичних досліджень для пошуку, обробки, аналізу теоретичної та емпіричної інформації;

ПРН10: вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та прикладні проблеми музичного мистецтва державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях;

ПРН11: володіти різними жанрами написання наукових текстів, вміти їх рецензувати, коментувати, анотувати, редагувати, репрезентувати в медіапросторі;

ПРН16: здійснювати організацію і налагоджувати алгоритм роботи креативних груп у різних видах музичної творчості; проводити оптимізацію роботи у різних видах творчої діяльності задля досягнення кінцевої мистецької мети.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин 90

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
IV	034 Культурологія	II	Практична підготовка

Зміст практики

Педагогічна практика аспірантів другого року навчання спеціальності 034 Культурологія має такі етапи:

На початковому етапі практикант має:

- з'ясувати функції, мету, завдання практики;
- скласти індивідуальний план проходження практики;
- ознайомитися з організаційною, навчально-методичною та науковою роботою випускової кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва та процесів,
 - нормативно-правовою базою, що регламентує організацію освітнього процесу в Університеті;
 - відвідати заняття провідних викладачів кафедри, наукового керівника та викладачів Навчально-наукового інституту мистецтв).

На основному етапі педагогічної практики аспірант має:

- укласти розгорнуті плани-конспекти занять, обговорити їх з науковим керівником або керівником практики від кафедри;
 - підготувати необхідні методичні та дидактичні матеріали, технології для проведення занять;
 - провести на належному науково-методичному рівні заняття відповідно до індивідуального плану під керівництвом наукового керівника або керівника практики;
 - брати участь у засіданнях кафедри, наукових семінарах (конференціях).

На заключному етапі аспірант має:

- підготувати звітні матеріали за підсумками проходження практики і надати керівнику практики з метою перевірки та оцінювання;
- прозвітувати про проходження педагогічної практики на засіданні випускової кафедри та подати звіт у відділ аспірантури і докторантури.

Вимоги щодо виконання аспірантом конкретних завдань практики, їх обліку та оформлення документації вміщені у положенні – «Програмі педагогічної практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня підготовки доктора філософії (phd) ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», яка схвалена Вченою радою університету, протокол № 4 від 27 квітня 2020 року та введена в дію наказом ректора університету № 253 від 01 червня 2020 року.

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Структура розподілу балів передбачає:</p> <p>Підсумковий контроль – залік проводиться згідно графіку навчального процесу на наступний тиждень після завершення педагогічної практики, оформлення та подання матеріалів на кафедру. Загальна кількість – 100 балів.</p> <p>Форма контролю: IV семестр: залік.</p> <p>Критерії оцінювання:</p> <p>«ВІДМІННО» (90 – 100 балів) виставляється аспіранту, який: вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, творчо виконує індивідуальні завдання, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми знає основні методи музичної педагогіки для використання у лекційних, практичних й індивідуальних заняттях, успішно їх використовує у поєднанні з поданням багатого інформаційного матеріалу.</p> <p>«ДОБРЕ» (70 – 89 балів) виставляється аспіранту, який: вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях та формуванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці за зразком, самостійно виконує практичні завдання передбачені програмою.</p> <p>«ЗАДОВІЛЬНО» (50 – 69 балів) виставляється аспіранту, який: володіє навчальним матеріалом поверхнево, фрагментарно, знайомий з основними поняттями навчального матеріалу.</p> <p>«НЕЗАДОВІЛЬНО» (25 – 49 балів) виставляється аспіранту, який: має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу, під час виконання завдань допускаються суттєві помилки.</p> <p>«НЕЗАДОВІЛЬНО» (0-24 балів) виставляється аспіранту, який: не володіє навчальним матеріалом. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.</p>
Відгук керівника	5
Методичні розробки лекцій та семінарських занять	50
Індивідуальні завдання	15
Звіт	10
Оформлення документації	10
Захист практики (залік)	10

Умови допуску до підсумкового контролю	Аспірант допускається до підсумкового контролю (за навчальним планом – залік) за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою педагогічної практики та оформлення відповідної документації.
Підсумковий контроль	залік

7. Політика курсу

Політика проходження педагогічної практики передбачає набуття аспірантами визначених компетентностей через : аудиторну (проведення лекційних, семінарських та практичних занять) та позааудиторну роботу (самостійне опрацювання окремих тем, підготовка до занять, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, використання можливостей системи дистанційного навчання).

Відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій для кваліфікаційного рівня «доктор філософії» програмні вимоги навчальної дисципліни спрямовані на досягнення восьмого (8) кваліфікаційного рівня (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 року № 509 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2019-%D0%BF#n5>), за яким особа, яка завершила навчання на ОНП третього рівня вищої освіти повинна мати здатність демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну добросовісність, послідовну відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності. Результатом навчання повинна бути здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

У взаємовідносинах викладач та аспіранти керуються загальними морально-етичними принципами та правилами поведінки відповідно до Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», ухваленого Конференцією трудового колективу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» 29 грудня 2015 року.

Тому, політика курсу спрямована на те, щоб забезпечити аспірантам здобуття знань, умінь та розуміння, що відносяться до галузі мистецької творчості, що дасть їм можливість виконувати свою роботу самостійно. Акцентується увага на забезпеченні підготовки професійних здібностей щодо самоорганізації, вміння самонавчатись, розвинути аналітичне мислення, приймати обґрунтовані рішення, здійснювати оцінювання та забезпечення якості виконаних робіт.

8. Рекомендована література

1. Алексюк А. М Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : Підручник. Київ: Либідь, 1998. 560 с.
2. Бойко А. Концептуальні засади 12-бальної системи оцінювання у закладах вищої педагогічної освіти. *Рідна школа*. 2002. № 2. С. 12–15.
3. Борзих А. П, Окалелов В. М. Виховний аспект модульно-рейтингового контролю знань студентів. Проблеми освіт. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти. Київ, 1997: Науково-метод. збірник. Київ, 2001. Вип.23.
4. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2011.- 384 с.
5. Волкова Н. П. Педагогіка. Київ : Академія, 2001. 576 с.
6. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ:Либідь, 1997. 376 с.
7. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія: навчальний посібник. Дніпропетровськ, Акцент, 2014. 416 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/720498/2/3pdf>
8. Гузій Н. В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти: монографія. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. 243 с.
9. Заводяний В., Заводяний В. Рейтинг – система оцінювання успішності студентів. *Рідна школа*. 2001. № 1.
10. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Знання, 2012. 486 с.
11. Лозова В. І. Етика науковця. *Педагогіка та психологія*. 2011. Вип. 40(2). С. 47– 51.
12. Мойсеюк В. Є. Педагогіка. 4-те вид., доп. Київ, 2003. 608 с.
13. Навроцький О. І. Вища школа України в умовах трансформації суспільства. Харків : Основа, 2000. 240 с.
14. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 241с.
15. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: навч. посіб. Київ : Вища шк., 2005. 239 с.
16. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб.(для студ. вищ. навч. закл.). Київ: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
17. Ортинський В. Педагогіка вищої школи. 2019. 472 с.
18. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посібник / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. С. 5–105.
19. Педагогіка: базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків: Фоліо, 2015. 572 с.
20. Педагогічна майстерність : підручник / За ред. І. А. Зязюна. Київ, 1997.
21. Педагогіка вищої школи : робоча програма навчальної дисципліни / Н. В. Коваленко. Суми : ФОП Цьома С.П., 2017. 79 с. URL: <https://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/.pdf>
22. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В.Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд.- 3-тє вид.,перероб. і доп. Київ: Знання, 2007. 495 с.
23. Психологія вищої школи: підруч. [для студ. ВНЗ] / Подоляк Л.Г. Юрченко В.І. [Вид. 3-є, випр. і доп.]. Київ: Каравела, 2011. 360 с.
24. Сметанський М. Методологічні засади активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів. *Шлях освіти*. 2000. № 4.
25. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії: навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. Київ:Навчальна книга, 2003.
26. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ : «Академвидав», 2006. 352 с. URL : <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>
27. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи. Київ: Академія. 2014. 456 с.

Інформаційні ресурси

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Відомості Верховної Ради. 2014. № 37–38. Ст. 2004 ; поточна ред. – Ред. від 25.09.2020. URL : [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text) 32.

Викладач

проф. О. Р. Фабрика-Процька